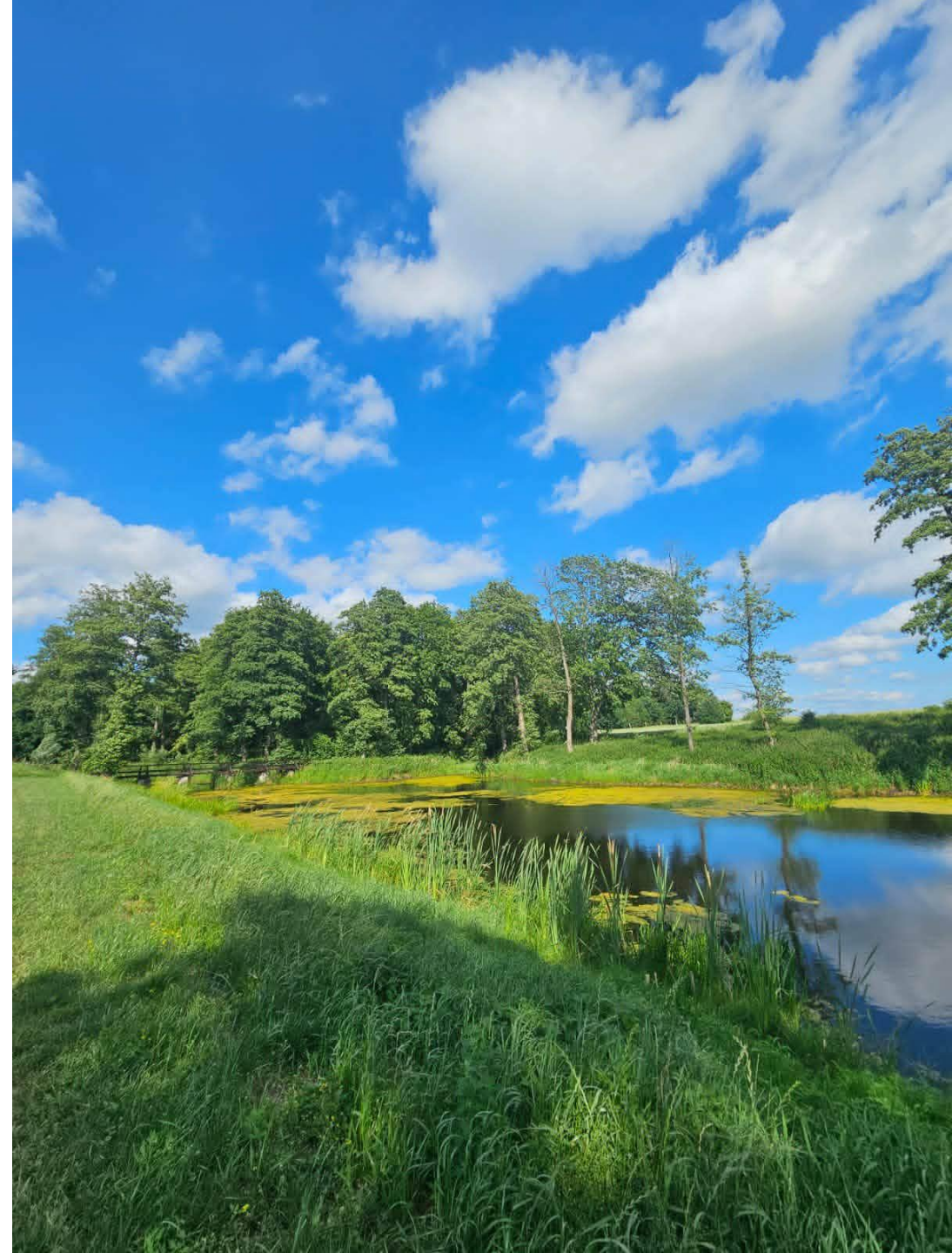

Diagnoza partnerstwa lokalnego Gmina Debrzno 2026 r.

Opracowanie: Ola Karowska

Dlaczego przeprowadziliśmy diagnozę?

Diagnoza została przeprowadzona w ramach procesu budowania partnerstwa lokalnego w programie „Lokalne Partnerstwa PAFW”. Jej celem było poznanie perspektywy mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży dotyczącej budowania działań międzypokoleniowych, z uwzględnieniem zagadnień **odporności społecznej**, rozumianej jako umiejętność współpracy mieszkańców, wzajemnego wsparcia i wspólnego reagowania na pojawiające się wyzwania oraz sytuacje kryzysowe.

Jak prowadziliśmy badania?

Badaniem objęliśmy:

- Młodzież szkolną ze Szkół Podstawowych w Starym Gronowie i Myśligoszczy, przedstawicielei Młodzieżowej Rady Miasta Gminy Debrzno – 50 uczniów w wieku 11-15 lat,
- Osoby dorosłe – lokalnych liderów_ki - 20 uczestników,
- Wśród osób badanych byli mieszkańcy sołectw: Myśligoszcz, Słupia, Boboszewo oraz Strieczona, a także mieszkańców Debrzna (SP Myśligoszcz) oraz Stare Gronowo, Buka, Drozdowo, Nowe Gronowo (SP Stare Gronowo).

Wykorzystaliśmy różne metody badawcze:

- Analiza danych i lokalnych zasobów,
- Warsztaty kreatywne „Mapa potrzeb i pomysłów” (70 uczestników),
- Spacer badawczy z udziałem dzieci i młodzieży (20 osób).

Badanie miało charakter partycypacyjny – uczestnicy nie tylko wskazywali problemy, ale również proponowali rozwiązania, identyfikowali osoby i miejsca, które mogą stać się fundamentem przyszłych działań oraz przestrzenie do wspólnego działania.

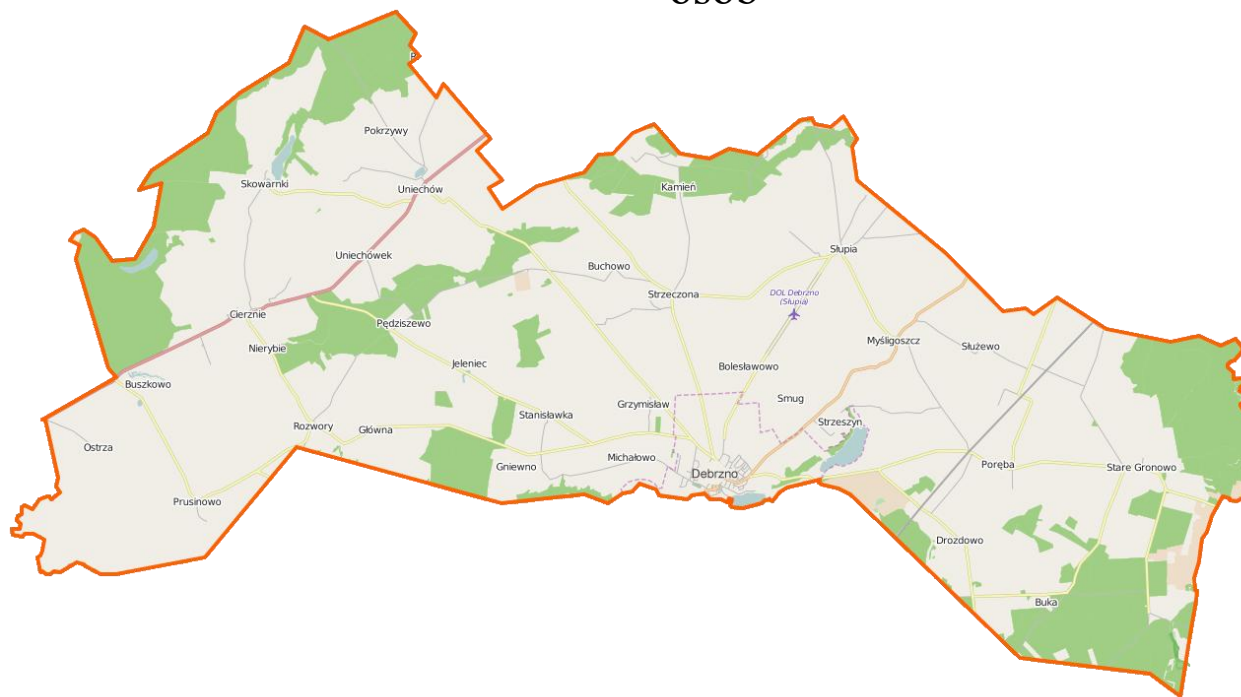
Warsztaty zostały przeprowadzone metodą moderowanej pracy grupowej, wykorzystującej burzę mózgów i mapowanie zasobów. Efektem finalnym jest wypracowanie rekomendacji i możliwych działań w obszarze aktywizowania społeczności lokalnej oraz inicjowania oddolnych działań społecznych.

Gmina Debrzno - gmina miejsko-wiejska w województwie pomorskim, w powiecie człuchowskim.

W gminie funkcjonują 4 szkoły, w tym Szkoła Podstawowa w Myśligoszczy i Starym Gronowie. Obszar ten ma głównie charakter wiejski, z rozproszoną zabudową oraz silnym powiązaniem mieszkańców z rolnictwem i zasobami przyrodniczymi. Liczba mieszkańców na terenie gminy Debrzno w 2024 roku wynosiła 8439 osób

Wnioski z badań młodzieży

1. Młodzież ma pasje i zainteresowania, chce je rozwijać:

- badania pokazały, że młodzi mieszkańcy gminy Debrzna mają różnorodne zainteresowania. Najczęściej pojawiającym się jest **sport**:

- jazda rowerem, wycieczki rowerowe do Debrzna (Myśligoszcz-Debrzno ścieżka rowerowo-piesza),
- gry i zabawy na świeżym powietrzu (budowanie szaleńców),
- czas spędzony na orliku, gra w piłkę nożną (Debrzno MKS, Jantarovia),
- zajęcia z akrobatyki (Człuchów),
- inne sporty: koszykówka, siatkówka, hulajnoga, jazda konna, jazda na rolkach, zajęcia SKS.

W dalszej kolejności podawali: granie w gry, czytanie książek, udział w zajęciach regularnych prowadzonych w świetlicy wiejskiej w Starym Gronowie i Centrum Kultury Sportu i Turystyki w Debrznie o charakterze edukacyjno-twórczym, taniec, śpiew, słuchanie muzyki.

2. Wolny czas to przede wszystkim ludzie:

- młodzi deklarują, że w swoim wolnym czasie lubią po prostu „być” i budować relacje,
- najczęściej spędzają wolny czas ze znajomymi, przyjaciółmi spotykając się w miejscach i przestrzeniach dostępnych dla nich, bez „kontroli” dorosłych, np. wiata przy Pałacu w Starym Gronowie, wycieczki rowerowe Myśligoszcz-Debrzno, Park Miejski w Debrznie, przestrzenie wokół murów miejskich w Debrznie, *Wyspa* w miejscowości Myśligoszcz, boiska sportowe, orlik, place zabaw, siłownie pod chmurką,
- wymieniają Oratorium, jako miejsce zabawy, budowania wspólnoty oraz rozwijania sfery duchowej.

3. Praktyczne warsztaty prowadzone przez lokalnych ekspertów, budowanie autorytetów:

- uczestnicy deklarowali chęć udziału w zajęciach prowadzonych przez specjalistów, jak i mieszkańców gminy, np. krawcowa, majsterkowicz, osoby posiadające praktyczne umiejętności z malarstwem, budownictwem oraz gotowaniem,
- dzieci wyrażały zainteresowanie warsztatami, podczas których mogłyby uczyć się poprzez działanie, np. grafika, fotografia, kręcenie filmów, warsztaty kosmetologiczne, taniec, muzyka, śpiew, rękodzieło, warsztaty kulinarne, udział w zawodach wędkarskich,
- wśród dorosłych, którzy wspierają działania młodych i w obecności których czują się oni dobrze wskazywali: Emilię Miodk-Baranowską, Danutę Pietrzak, Aleksandrę Matuszewską-Gołębiewską, Olę Karowską, księdza Roberta.

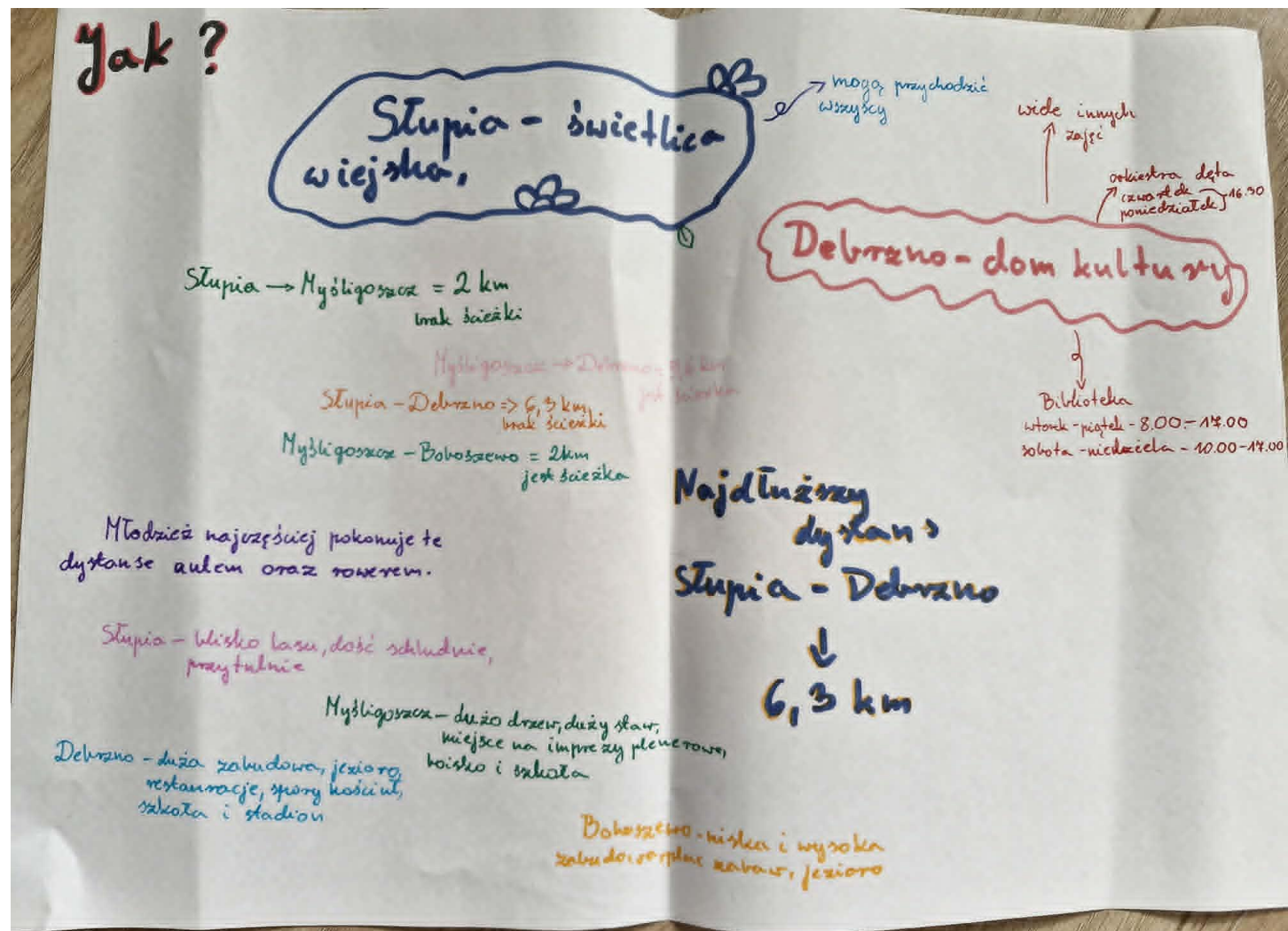
4. Tworzenie bezpiecznych i atrakcyjnych przestrzeni:

- młodzi deklarują potrzebę tworzenia bezpiecznych miejsc do spotkań,
- wiaty, place zabaw, czy boiska sportowe są **postrzegane jako dostępne** i sprzyjające spotkaniom rówieśników oraz budowaniu relacji. Jednocześnie bardzo wyraźnie zwracają uwagę na problem z przesiadującymi wokół tych miejsc osobami pod wpływem alkoholu, co powoduje dyskomfort i brak poczucia bezpieczeństwa. Uczniowie chcą bezpieczeństwa i tworzenia miejsc przyjaznych i wolnych od negatywnych wzorców,
- dużym problemem dla młodzieży ze Starego Gronowa jest estetyka terenu wokół szkoły i budynku świetlicy, które definiują jako szare, ponure, wymagające odnowienia, zadbania o zielone przestrzenie wokół.

5. Uwzględnienie problemów transportowych przy planowaniu działań, tak aby zapewnić równy dostęp mieszkańcom wszystkich miejscowości partnerstwa:

- godziny otwarcia świetlic wiejskich są ograniczone, a dojazd do CKSiT w Debrznie lub innych miast jest wyraźnie utrudniony. Dla części dzieci udział w zajęciach wymaga dojazdu nawet do 20-28 km. Najczęściej transport zapewniają rodzice, co ogranicza możliwość uczestniczenia w dodatkowych aktywnościach.

Analiza materiału pozwala wyróżnić kilka dominujących kierunków oczekiwanych działań:

- większego wpływu na planowanie inicjatyw,
- możliwości współdecydowania,
- warsztatów praktycznych,
- działań sportowych,
- aktywności integracyjnych,
- przestrzeni do spotkań,
- tworzenia nowych miejsc lub poprawy bieżącej infrastruktury (boisko, skate park w Starym Gronowie).

Wnioski z badania osób dorosłych

1. Duży potencjał lokalnych liderów i pasjonatów:

- wysokim potencjałem badanych jest duża sieć istniejących relacji i podmiotów, które są liderami i partnerami działań: Koła Gospodyń Wiejskich, OSP, sołtysi- Barbara Lewińska, Stanisław Drobek, Wioletta Fierek, Beata Bogacz.
- liderzy są aktywnymi działaczami podejmującymi działania na rzecz lokalnej społeczności. Największą trudnością dla partnerstwa jest widocznie utrzymujący się podział na konkretne miejsca i sołectwa. **A najważniejszym wyzwaniem, w przypadku silnych osobowości liderów, nie jest tworzenie inicjatyw, tylko otwarcie się na proces trwałego budowania relacji,**
- wśród mieszkańców znajduje się wiele osób posiadających pasje, umiejętności, doświadczenie, które nie zawsze są postrzegane przez lokalną społeczność: Ola Kubiszewska (wokalista), Krzysztof Kosiarkiewicz – lokalny artysta (rzeźba w kamieniu), Małgorzata Laskowska (Zielona Pracownia). To kategoria **aktywnych – nieobecnych**, którą warto wzmacniać w prowadzonych działaniach.

2. Natura i historia – najważniejsze miejsca i konteksty do aktywności:

- istotnym elementem lokalnej tożsamości jest silny związek społeczności z naturą. Region słynie z bogactwa zasobów naturalnych, takich jak maliny, jabłka, grzyby, jagody, zioła oraz dziczyzna. Dla wielu mieszkańców są one nie tylko elementem lokalnej tradycji i kuchni, ale również częścią codziennych aktywności oraz źródłem wiedzy przekazywanej między pokoleniami – sadownictwo, łowiectwo, zielarstwo (*Zielona Pracownia z Miłości do Dzikości*),
- znaczący potencjał posiada również dziedzictwo historyczne regionu. W przestrzeni partnerstwa znajduje się zabytkowy park z pałacem (stare Gronowo), miejsca związane z historią miejscowości i jej mieszkańców (Kuźnia w Myśligoszczy, cmentarz poniemiecki). Stanowią one cenny zasób do budowania lokalnej tożsamości, organizacji wydarzeń kulturalnych, spacerów historycznych czy projektów edukacyjnych angażujących różne grupy wiekowe.
- mieszkańcy jednocześnie zwracali uwagę na potrzebę lepszego zagospodarowania tych miejsc poprzez tworzenie stref wypoczynku, małej infrastruktury, miejsc wyciszenia oraz przestrzeni do prowadzenia działań edukacyjnych i animacyjnych.

3. Odporność społeczna:

- podczas warsztatów z dorosłymi uczestnikami wyraźnie wybrzmiało, że odporność społeczna jest rozumiana przede wszystkim jako zdolność lokalnej społeczności do wzajemnego wspierania się oraz radzenia sobie z codziennymi i nieprzewidywanymi wyzwaniami. W dyskusjach pojawiły się dwa uzupełniające się wymiary tego pojęcia.

1) **pomocy sąsiedzkiej i wzajemności.** Uczestnicy podkreślali, że siłą lokalnej społeczności są relacje oparte na zaufaniu, gotowości do niesienia pomocy oraz dzieleniu się zasobami i kompetencjami, np. warsztaty międzypokoleniowe z wykorzystaniem nowych technologii, pokazy pierwszej pomocy,

2) **survival rozumiany jako praktyczna samodzielność i umiejętność funkcjonowania w zmieniających się warunkach.** Uczestnicy wskazywali potrzebę rozwijania kompetencji związanych z orientacją w terenie, pierwszą pomocą, mapowaniem miejsc czerpania wody, również rezyliencją (dbaniem o dobrostan), gospodarowaniem lokalnymi zasobami i przetwarzaniem ich.

Survival był postrzegany nie tylko jako forma atrakcyjnej aktywności terenowej, ale również jako **narzędzie wzmocnienia sprawczości i budowania relacji**, np. wspólne warsztaty, działania międzypokoleniowe, umiejętności rozpalania ogniska, integracja na linii młody – dorośli).

Uzupełnieniem warsztatów diagnostycznych był spacer badawczy przeprowadzony na terenie miejscowości objętych diagnozą. Jego celem była obserwacja przestrzeni z perspektywy codziennego funkcjonowania mieszkańców oraz identyfikacja miejsc:

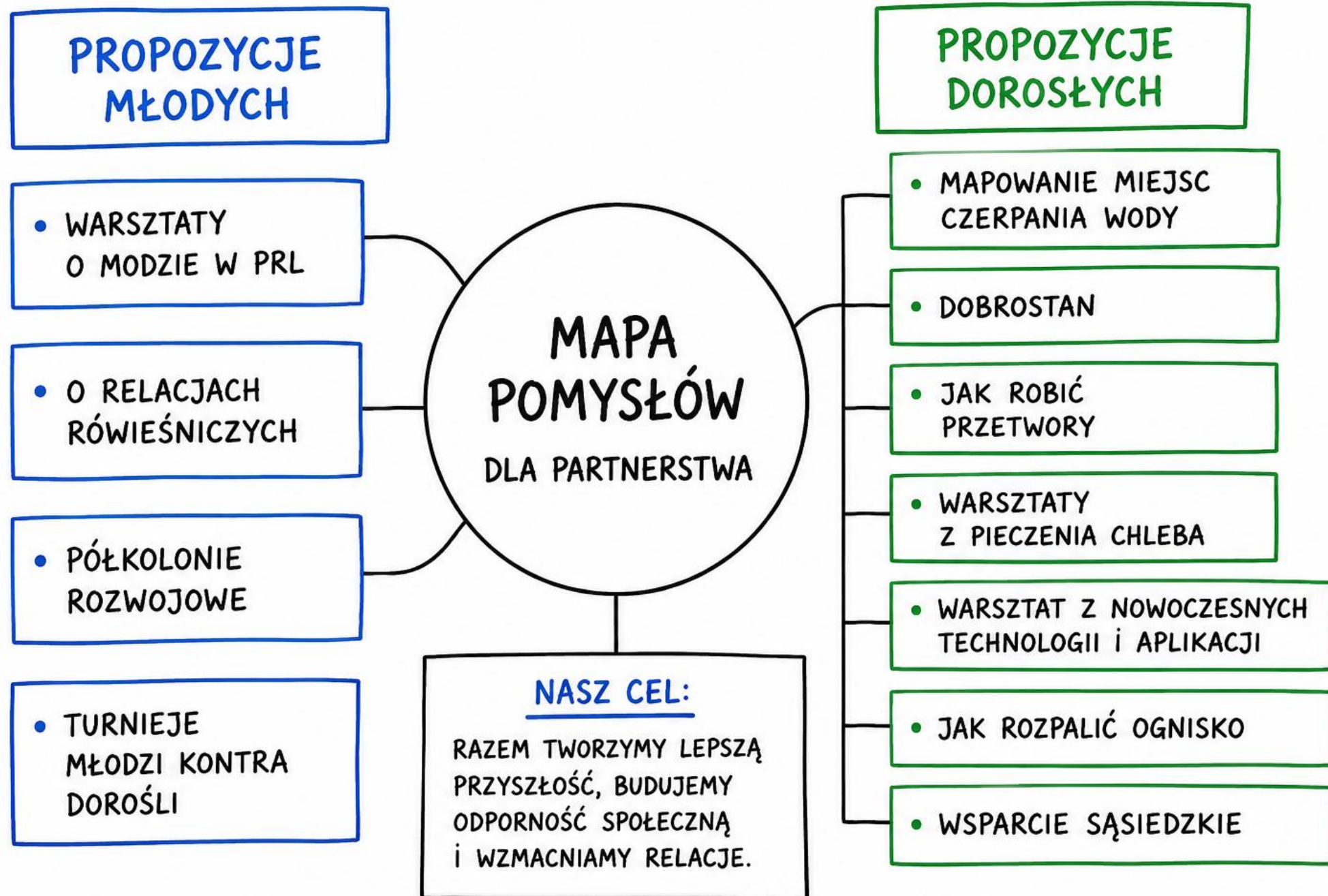
- **ważnych** – gdzie mieszkańcy lubią przebywać (budynek SP w Myśligoszczy i Starym Gronowie, *Wyspa* w Myśligoszczy),
- **problemowych** – miejsca niebezpieczne, zaniedbane, wykluczające (przestrzenie otwarte – boiska, wiaty, place zabaw, jako miejsca w których przebywają „problemowi” dorośli),
- **z potencjałem** – miejsca, które można wykorzystać do nowych działań (teren pod boisko w Starym Gronowie).

Stare Gronowo – teren pod boisko

Myśligoszcz *Wyspa*

Rekomendacje:

- Rozwijanie oferty praktycznych warsztatów prowadzonych przez lokalnych ekspertów i mieszkańców, np. warsztaty w Zielonej Pracowni, warsztaty wypieku chleba w Pałacu w Starym Gronowie
- Włączanie dzieci i młodzieży w proces planowania oraz współdecydowania o działaniach, np. półkolonie rozwojowe
- Tworzenie bezpiecznych i atrakcyjnych przestrzeni spotkań poza szkołą
- Rozwijanie współpracy pomiędzy szkołami, instytucjami kultury, świetlicami, organizacjami społecznymi i mieszkańcami
- Wykorzystanie lokalnych zasobów przyrodniczych i przestrzeni publicznych jako miejsc edukacji i integracji
- Wzmacnianie działań międzypokoleniowych, w których mieszkańcy pełnią rolę mentorów i przewodników
- Uwzględnienie problemów transportowych przy planowaniu działań, tak aby zapewnić równy dostęp mieszkańcom wszystkich miejscowości partnerstwa

